

Avaliku sektori tõlkevajaduste kaardistus aastal 2018

Kokkuvõte

2019. aastal viisid Haridus- ja Teadusministeerium ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium läbi küsitluse avaliku sektori tõlkekorralduse kohta 2018. aastal. Küsitlusel¹ osales 58 asutust, sh ministeeriumid ja nende hallatavad asutused.

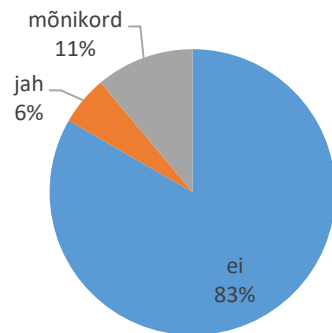
Vastanud asutused² kulutasid 2018. aastal tõlkimisele rohkem kui 770 000 eurot³. Vastustest selgus, et koosseisulised tõlkijad (osa neist ka keeleteimetajad-tõlkijad) töötavad kaheksas asutuses, ülejäänud asutused ostavad tõlkeid hankelepingute alusel ning osa väiksemamahulistest tõlgetest teevad ametnikud. Kõik asutused ei pea arvestust tõlgitud lehekülgede üle. Tõlkemälusid pigem ei kasutata ning reeglina tõlkebüroodelt taaskasutamiseks ei küsita (erandiks on nt Välisministeerium), vt joonis 1. Tõlkeabivahenditest ja masintõlkesüsteemidest kasutatakse enim Google'i masintõlkesüsteemi (seda mh ka sõnastikuna), teisi süsteeme (Tartu Ülikooli masintõlge, Tilde masintõlge, eTranslation) märgatavalt vähem. Vaid mõned asutused kasutavad tõlkemälusüsteeme, vt joonis 2,4. Kaardistusest selgub, et valdavalt peavad asutused ühtset tõlkeplatvormi oluliseks: 35% vastanutest on nõus ning 41% pigem nõus, vt joonis 3. Kõige enam tõlgitakse eesti-inglise-eesti ja eesti-vene-eesti suunal, samuti teistesse Euroopa keeltesse, aga ka nt hiina ja araabia keelde. Osa vastanutest tõid välja vajaduse tõlkimise viibeldud eesti keelde. Põhilised tähelepanekud keskse platvormi loomisel on valdkondlike terminoloogiate sisaldumine masintõlkesüsteemides, lai keelte valik (sh suuline tõlge ja viipekeel), samuti oodatakse masintõlkesüsteemidelt suuremat täpsust ning lihtsalt kasutajaliidest. Keskse tõlkeplatvormil peaks olema määratud selge omanik, kes vastutaks jätkusuutlikult platvormi haldamise, s.t. sisu kvaliteedi, töökorras oleku ja arendamise eest.

¹ Kaardistusel küsiti: 1. Kuidas toimub teie organisatsioonis tõlkimine – kas tõlgitakse ise või ostetakse teenust tõlkebüroodelt? Kui tõlgitakse ise, siis kas kasutatakse tõlkeabivahendeid (tõlkemälud, masintõlge vms)?
2. Kas teie organisatsiooni koosseisus on tõlkijaid? Kui on tõlkijaid, siis kas nad kasutavad tõlkimisel tõlkeabivahendeid (tõlkemälud, masintõlge vms)?
3. Kui palju 2018. aastal tõlkimisele kulutasite?
4. Mitu lehekülge oli 2018. aasta tõlkemaht?
5. Mis on peamised keeled, millesse tõlgitakse?
6. Kas olete tõlkebüroodelt tellitud tõlgetega kaasa saanud ka tõlkemälud? Kas olete tõlkemälusid tagasi küsinud? Kas tõlkebürood on pakkunud ise tõlkemälusid tagasi?
7. Kas olete tõlkimiseks kasutanud masintõlget (Tilde, Tartu Ülikool, Google vm)? Millised on teie kogemused?
8. Kas peate oluliseks, et Eesti riigil oleks keskne masintõlkeplatvorm, mis arvestab eri ametkondade ja valdkondade vajadustega?

² Küsitluses osalesid ministeeriumid ja osa nende hallatavatest asutustest, ei osalenud KOV-id

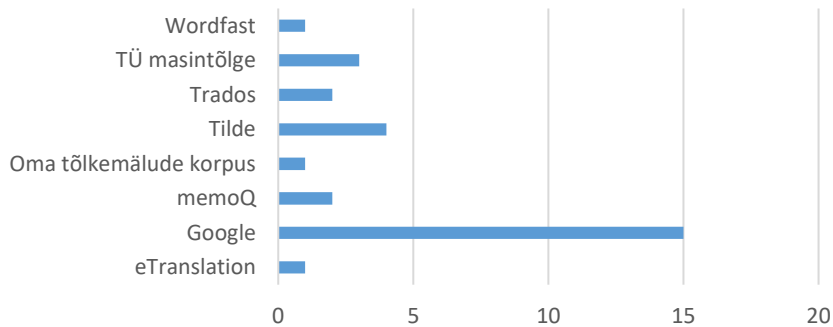
³ Kajastatud ka ilma hanketa tõlgitud summad, vrd Tilde kokkuvõtte 2015-2018 <https://www.nec-tm.eu/wp-content/uploads/2019/03/Estonia-Report.pdf>, kus 2018 summa riigihangete järgi oli umbkaudu 2,5 miljonit eurot

Tõlkemälude kasutamine ja tagasi küsimine

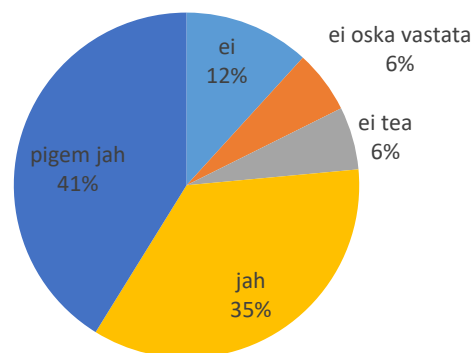
Joonis 1

Kasutatud tõlkeabivahendid ja masintõlkesüsteemid

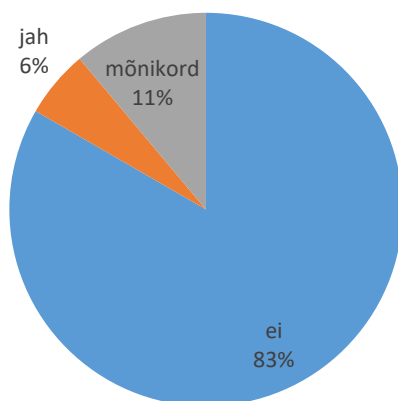
Joonis 2.

Keskne masintõlkeplatvorm

Joonis 3.

Masintõlke/tõlkeabiprogrammide kasutamine

Joonis 4.